

dat de Gereformeerde kerk daardoor een integreerend doel van hare institutie zou verliezen, maar dat dit verlies rijkelijk zou vergoed worden door den triomf der Magyaarsche staatsidee. Dit wil zeggen, dat de Gereformeerde kerk hare belangen moet opofferen aan de belangen van den staat. Zoo hebben de Gereformeerden in Frankrijk ook gedacht. Zij hebben hunne vrije scholen opgeofferd aan het staatsbelang, gelijk zij dit inzag, en dit belang was dat de Roomsche vrije school verdrong. Dat dan ook de Gereformeerde scholen in Frankrijk niet zouden kunnen voortbestaan, was geen bezwaar; men moest zijn scholen opofferen om de macht van het clericalisme te biegen. In Hongarije is men in de kringen der onderwijzers van de Geref. scholen vervuld van de gedachte, dat als de Geref. scholen staatscholen worden, zij tot bloei zullen komen. In de kringen der onderwijzers leeft de gedachte, dat wanneer alles aan de staatsmacht onderworpen wordt, men ontwikkeling en vooruitgang op elk gebied zien zal. Zij hopen ook daardoor eene verbetering van hunne positie te verkrijgen.

De schrijver van het artikel gaat nu na, waarin het streven om alles onder den Staat te brengen zijn oorsprong heeft. Sedert eeuwen was dit e geliefd thema van de regering te Weenen. Metternich sprak in 1844, dat de achterlijkheid van Hongarije zijn oorsprong vond in het feit dat het land niet genoeg geregeerd werd. De aanzienlijke standen stelden daartegenover, dat uitbreiding der staatsmacht niet wenschelijk was, ja dat zij de vrijheid zou beperken en daarom een hindernis voor den waren vooruitgang zijn moest. In den tegenwoordigen tijd staan de socialistten dezelfde denksbeelden nog krachtiger voor dan Metternich. Velen volgen hen daarin. Het voorbeeld van Frankrijk werkt hiertoe mede, alsmede de omstandigheid dat Frankrijk reeds vóór de Revolutie de meest centraliseerde staat was. En dit is zoo gebleven.

Voorts betoogt de schrijver, dat het ideaal der radicale vrijmetelaars is een staatschool, waarop het onderwijs in den Godsdienst geweerd wordt. Met het oog op het voorbeeld van Frankrijk wordt ten slotte een waarschuwend woord gesproken, om dat den ingeslagen weg niet voort te gaan. Doet men dit wel, dan zal het verwoestingsproces waarin Frankrijk geraakt is, ook over Hongarije komen.

Uit het bovenstaande blijkt, dat het Calvinistische denksbeeld: Souvereiniteit in eigen kring, ook in Hongarije wortel geschoten heeft.

Afrika. Behandeling van gevangengenomen Zendingen.

Een Zending der Baptisten uit Kameroen schrijft het volgende omtrent de behandeling van de gevangengenomen Duitschers te Duala.

Nadat de oorlogstoestand te Duala afgekondigd was, gingen de inboorlingen op de vlucht. Alle zendingen moesten hunne scholen sluiten; het leven scheen uitgestorven. Op 31 Augustus kwamen voor Victoria drie Engelsche oorlogsschepen in zicht, die kort daarop de stad beschoten zonder veel schade aan te richten. ... Duala werd den 26en Sept. door een Engelsche jantseerkruiser gebombardeerd; den 27en dier maand gaf men de stad over, nadat de Gouverneur met de bezetting zich in het binnenland had teruggetrokken. De Engelen namen niet alleen hen die dienstplichtig waren, gevangen, maar ook alle te Duala wonende Duitschers, daarbij de Zendingen, zelfs vrouwen en kinderen. De gevangenen moesten alles achterlaten en werden zoo snel op een schip gebracht, dat zij niets bij zich hadden dan hetgeen zij op hun lichaam droegen. Op de Baptisten-missie te Duala bleven twee Zendingsoesters, een Engelse en eene Zweedsche, achter, die hare medarbeiders nog iets konden nazenden.

De stad had na de beschrijving een vreeselijk aanzien. Niet alleen alle handelsinrichtingen maar ook de Bazelsche zendingsfactory werden geplunderd, benevens de huizen van Europeanen aan het strand. Op 30 September over het schip met de gevangenen naar Lagos. Van hier werden op 8 October alle gehuwde en ongehuwde dames naar Acra op de Goudkust gebracht, waaronder de gezinnen Martens, Riechert en Mej. Schuler. De andere 600 gevangenen werden op 13 October naar Engeland overgebracht. Buiten hunne kleding, op het warme klimaat berekend, bezaten zij niets. Zelfs hun geld werd afgenomen, zoodat zij geen warme onderkleding konden koopen. Het eten was onvoldoende, en de lage behandeling door de zwarte militairen stuitend. De brief schijft met de woorden: „Zoo maken het de Engelen die de zending zoo genegen zijn! Ik heb reeds dikwijls gewenscht, liever met de kameraden in de loopgraven gevallen te zijn, als dezen tijd te moeten dooreleven.“

De zendingsdirecteur Harms, die op 9 November gevangen genomen werd, is tegen het eind dier maand op voorspraak van een invloedrijk man uit Engeland weer vrijgelaten. Daarentegen zijn nu de meeste zendingen der Hermannsburgers missie in Afrika en Indië gevangen gezet.

Van Hermannsburg uit is gepoogd, door middel van het ministerie van buitenlandsche zaken en het Amerikaansche gezantschap te Berlijn, hunne vrijlating te verkrijgen.

WINSKEL.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Noodkerk voor militairen te Tilburg.

Aan de Gereformeerden in den Lande!

Mochten wij U vóór een 14-tal dagen melden, dat wij 1600 gulden voor den bouw der noodkerk bijeen hadden, thans kunnen wij tot onze groote blijdschap berichten, dat het bedrag inmiddels is gestegen tot bijna 4000 gulden. Aangemoedigd door den zegen dien wij op onze arbeid kennelijk mogen genieten, heeft de kerkeraad van Tilburg, in zijne vergadering van 8 Februari i.l. besloten tot den bouw over te gaan, in de vaste overtuiging dat het nog ontbrekende zeer zeker nog wel zal worden bijeengebracht. Dat ontbrekende is nu nog een duizend gulden. Doordat we op den grond, die beslist moet worden gekocht en niet kan worden gehuurd, een hypotheek sluiten, hebben we voldoende aan eene som van 5000 gulden (vijfduizend gulden).

Wie helpt ons nu aan de laatste 1000 gulden? Het adres van den penningmeester is nog steeds J. W. BROSSENBOEK, mil.-korporaal, Magazijnstraat 6, Tilburg.

Geachte Redactie, met de opname van bovenstaande regelen in Uw geacht blad, zendt U ons ten zeerste verplichten.

Namens het Comité
J. W. BROSSENBOEK.